

JAARVERSLAG 2018

ROTTERDAMS
WIJK
THEATER

*Guus
219*

INHOUDSOPGAVE

EEN TERUGBLIK	p. 3
ACTIVITEITEN 2018	p. 4
Women Connected Stille Heldinnen Disco's III, IV en XL Kijk maar uit, ik kom van Zuid	p. 4
Rotterdammerijs-lijn Armoede onderzoek Gelül i.s.m. Theater Walhalla Café de Kapenees i.s.m. Theater Walhalla Oudfit	p. 5
Jongerenlijn Me, Myself and I #Lucky Girls	p. 6
Nieuwe makerslijn The Noise, stageproductie It's Partly Me, stageproductie Het NWE MKRS festival & debat	p. 6
International Community Arts Festival (ICAF) ICAF 2017 fotoboek & film ICAF Summer School in Barcelona	p. 7
Incidentele projecten REACT - Kom terug TOEN / WIJ / NU / ZIJN Als Zand Verstuift	p. 8
TALENTONTWIKKELING en CULTUUREDUCATIE	p. 9
SAMENWERKINGEN	p. 10
MARKETING/VERGROTEN & VERBREDEN PUBLIEKSBEREIK	p. 10
PRESTATIES	p. 11
BEDRIJFSVOERING	p. 12
VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT Toezicht en advisering (Statutaire) goedkeuringsbesluiten Overleg met en advisering van het bestuur Bezoldiging Samenstelling Raad van Toezicht Nevenfuncties Raad van Toezicht Nevenfuncties Bestuurder	p. 13
TOELICHTING OP DE JAARREKENING	p. 15

EEN TERUGBLIK

Zo'n drie jaar geleden ademden we nieuwe energie en inspiratie in voor het nieuwe meerjarenplan van het Rotterdams Wijktheater. We fantaseerden over de toekomst. Een toekomst die inmiddels al twee jaar het heden is waar we dagelijks in werken. Nu de lente veel te vroeg zijn intrede maakt in Nederland wordt het langzamerhand weer tijd om nieuwe toekomstdromen te maken; om nieuwe energie en inspiratie in te ademen. Maar zoals dat gaat met ademen, er moet eerst worden uitgeademd. Het jaarverslag dat voor u ligt is daar de eerste stap in.

In de beleidsplannen van 2017-2020 gaf het Rotterdams Wijktheater aan een nieuwe manier van werken te zullen onderzoeken. Onze klassieke manier van theatervoorstellingen maken (een jaar lang wekelijks repeteren en vervolgens een jaar op tournee door de stad) was steeds moeilijker te rijmen met de werkelijkheid die we tegenkwamen. We daagden onszelf uit de beproefde theatermethodiek wat losser laten en per lange lijn te bekijken wat de desbetreffende doelgroep nodig heeft. Wat voor soort proces draagt het beste bij aan de theatrale beleving van bijvoorbeeld Rotterdamse multiculturele vrouwen voor wie theater de eerste stap is richting zelfontplooiing? En hoe blijven we onze moeilijk te bereiken jongeren bereiken terwijl ze steeds minder als individu of als groep fysiek te vinden zijn in jongerencentra en andere maatschappelijke organisaties?¹ De nieuwe manier van werken was een reactie op een veranderend cultureel landschap binnen Rotterdam, maar ook op onze intrinsieke wens om onze missie en visie nog beter te kunnen uitvoeren: Om nóg meer publiek te bereiken van mensen die traditiegetrouw niet in aanraking komen met theater/kunst, om nóg meer samen met wijkbewoners van Rotterdam voorstellingen te kunnen ontwikkelen. In 2018 plukten we daar de vruchten van en plaatsen we er tegelijkertijd kanttekeningen bij.

We merkten dat de nieuwe manier van werken inderdaad sommige trajecten (o.a. Women Connected) vleugels heeft gegeven. Maar de producten en methodieken die uit de verschillende lijnen voortvloeiden verschilden steeds meer van elkaar, waardoor het een uitdaging werd om alles te stroomlijnen. Zowel qua planning, productie, PR als financieel. Ook resulteerde het in hele verschillende methodieken binnen dezelfde organisatie. Zo is Women Connected veel meer de dramatische (Artistoteliaanse) vertelvorm gaan loslaten en meer gaan werken met gefragmenteerd narratief, beweging, audio, en vormgeving. Parallel daaraan maakten ze stappen in de emancipatorische tak van hun traject en ontwikkelden ze een peer-to-peer education groep (zie 'talentontwikkeling'). Tegelijkertijd zijn we binnen onze jongerenlijn met semi-professionals gaan werken omdat we veel meer overdag zijn gaan spelen om de VMBO leerlingen via hun scholen te kunnen bereiken. Een belangrijke vraag was dan ook: Hoe verhouden zich de verschillende lange lijnen tot elkaar in methodiek en esthetiek? Met deze nieuwe manier van werken werden partnerschappen met maatschappelijk spelers in het veld die ook te maken hebben met dezelfde thema's of doelgroepen (zie 'samenwerkingen') ook steeds belangrijker. En ook bundelen we nog steeds onze krachten met andere culturele instellingen op Zuid, zoals Theater Walhalla, Theater Zuidplein, Verhalenhuis Belvedere en natuurlijk ons hoofdkwartier Islemunda.

ACTIVITEITEN 2018

¹ De lange lijnen die we vaststelden zijn Women Connected (voor een zeer diverse groep Rotterdamse vrouwen), 'de Rotterdammers' (voor een grote, algemene groep Rotterdammers die normaliter niet in aanraking komt met theater, denk aan senioren, Feyenoord supporters), en de Jongerenlijn (voor echte Roffa jongeren, die we via VMBO - beroeps en kader - scholen bereiken). Daarnaast ontwikkelden we de Nieuwe Makerslijn (talentontwikkeling voor jonge theatermakers die het vak van community theater willen leren), en maakten we vervolgstappen met de Open Studio Islemunda (de zeer laagdrempelige wekelijkse inloopavonden, met coaching), en het ICAF (het grootste en meest internationale community arts festival ter wereld, dat het RWT eens in de drie jaar organiseert).

In 2018 ontwikkelden we binnen de verschillende lange lijnen 9 nieuwe producties en gingen er 5 voorstellingen in reprise. Ook maakten we kwaliteitsslagen in het gesprek rondom de artistieke kwaliteit van community theater. Zo organiseerden we binnen de Nieuwe Makersweek een nationaal debat over de staat van de esthetiek in het Nederlandse community theater. Internationaal organiseerden we met het ICAF een Summer School in Barcelona. En met het Europese samenwerkingsproject REACT stelden we kritische esthetische en ethische vragen bij het maken van theater met nieuwkomers/ vluchtelingen.

Women Connected

Onder leiding van RWT regisseur/creatief producent Kaat Zoontjens en regie- en productieassistent Inez Schatz ontwikkelde Women Connected zich in 2018 tot iets dat we inmiddels een culturele en emancipatorische 'beweging' kunnen noemen; een beweging van Rotterdamse vrouwen van alle culturen die middels kunst steun, kracht en inspiratie vinden in elkaar en elkaars verhaal. Vrouwen die te vaak door de maatschappij, hun omgeving en/of zichzelf klein gehouden worden. Kaat en Inez creëren binnen hun maakproces een veilige cultuur van inclusiviteit, creativiteit en empathie waarbij elke vrouw wordt gewaardeerd zoals ze is, en waarbij zoveel mogelijk hun authenticiteit, individuele talenten en creativiteit worden aangesproken. Deze ruimte ontstaat in zowel het maakproces als tijdens presentaties en heeft op een hele andere manier dan conventionele theatervoorstellingen esthetische kwaliteiten. Het proces bevat namelijk veel kenmerken die conventionele, goede kunst ook heeft: het is een ruimte waar twijfel, reflectie, openheid, creatieve chaos, verbeeldingskracht en empathisch vermogen worden gestimuleerd. Samen met Kaat en Inez maken de vrouwen van Women Connected o.a. theatervoorstellingen waar ze zelf de regie hebben over hun eigen representatie. In 2018 ontwikkelden we binnen Women Connected een aantal nieuwe producties, waarin onder andere twee nieuwe versies van de *Stille Heldinnen Disco*, en de theatrale bustour.

- **Stille Heldinnen Disco's**

De *Stille Heldinnen Disco* is een fragmentarisch opgebouwde theatervoorstelling waarbij je via een koptelefoon de favoriete muziek en persoonlijke verhalen van de Rotterdamse vrouw anno nu hoort. Door middel van workshops met verschillende maatschappelijke organisaties binnen Rotterdam werkten Kaat en Inez in 2018 aan twee nieuwe versies van de *Stille Heldinnen Disco* waarbij ze de vorm en het proces steeds verder verfijnden. Elke *Stille Heldinnen Disco* heeft een soortgelijke constructie, maar met elke keer nieuwe verhalen en nieuwe deelnemers. In het kader van 100 jaar vrouwenstemrecht in Nederland organiseren we in 2019 een *Stille Heldinnen Disco XL* waarmee we de grote zaal van Theater Rotterdam gaan bestormen met 1000 vrouwen. In aanloop naar de XL versie werkten we in 2018 al met tientallen verschillende maatschappelijke organisaties, amateur dansgroepen, koren en andere vrouwengroepen in heel Rotterdam en creëren zo een momentum richting april 2019.

- **Kijk maar uit, ik kom van Zuid**

Daarnaast zoomden we met de Bustour van Chahrazad in op het verhaal van een van onze speelsters en rolmodellen: Chahrazad Ngaoui. Zij nam ons tijdens *Kijk maar uit ik kom van Zuid* in een Connexion bus mee door de Tarwewijk op R'dam Zuid waar ze al jaren woont. Tijdens de bustour vertelt ze over haar leven, over waar ze vandaan komt en waar ze nu is. Ze werd ondersteund door de vrouwen uit de peergroup van Women Connected die in haar verhaal figureerden als danser, gids, of medespeler.

De nieuwe producties binnen Women Connected in 2018 waren:

- Stille Heldinnen Disco III
- Stille Heldinnen Disco IV
- Kijk maar uit, ik kom van Zuid
- Voorbereidingen Stille Heldinnen Disco XL

Rotterdammer's-lijn

- **Armoede onderzoek (NIEUW)**

Armoede is helaas een groot thema in Rotterdam, en vooral op Zuid. Wat armoede precies inhoudt, hoe we als samenleving (ook onbewust) neerkijken op mensen in deze positie, en hoe klein en minderwaardig je je dan kunt voelen weten alleen degenen die het dagelijks meemaken. Regisseur Stefan van Hees begon in 2018 een theateraal onderzoek naar wat armoede betekent en raakte gefascineerd door niet alleen de verhalen van de mensen die in armoede leven, maar ook door een groeiende groep mensen die zich op allerlei manieren inzetten om armoede te bestrijden.

- *Presentatie Armoedeplatform IJsselmonde*

Op 26 maart 2018 werd de bijeenkomst "Maak een vuist tegen armoede" georganiseerd door het Armoedeplatform IJsselmonde. Het RWT werd gevraagd drie ervaringsdeskundigen te ondersteunen bij het zo krachtig mogelijk vertellen van hun verhaal tijdens deze bijeenkomst met voornamelijk professionals. Het doel was om invoelbaar te maken wat het onzichtbare, mensonterende effect van armoede is. [Klik hier](#) om het kleine manifest dat we schreven als afsluiting van de presentatie te lezen.

- **Gelül i.s.m. Theater Walhalla (NIEUW)**

Gelül is een maandelijkse talkshow voor en door Feyenoordsupporters. Dit talkshow staat in de lijn van voorstellingen en projecten die we doen rondom voetbalclub Feyenoord en de komst van Feyenoord City. Zo maakten we samen met Theater Walhalla eerder *Feyenoord de Opera*. De talkshow werd gepresenteerd door oud-fractievoorzitter van de SP én Feyenoordfan in hart en nieren, Emile Roemer.

Roemer sprak met bekende en onbekende supporters over hun woeste liefde, vreugde, verdriet en onvoorwaardelijke trouw aan de Rotterdamse club. Omdat er al genoeg wordt gesproken over opstellingen, wisselerspelers en trainers gaat *Gelül* over die ene onmisbare speler die er altijd is en altijd zal blijven: de 12e man.

- **Café de Kapenees i.s.m. Theater Walhalla (REPRISE)**

Café de Kapenees is een theatersoap die in de periode dec 2016 tot jan 2018 door Rotterdam heeft getoerd. Het verhaal van de soap is gesitueerd op Katendrecht en gaat over Café de Kapenees; het enige nog overgebleven ouderwetse café op de Kaap.

Voor heel veel mensen was het bezoeken van de theater-buurtsoap Café de Kapenees een heerlijk uitje waar ze ontzettend van hebben genoten. 'We zouden dit wel vaker willen', 'Toen was geluk is ook al van de tv', of 'voor ons is er eigenlijk niet zo veel meer' waren veel gehoorde uitspraken na afloop van de voorstelling. Daarmee werd het idee geboren om de hele serie theatervoorstellingen van Café de Kapenees op film op te nemen om te kunnen vertonen in de Huizen van de Wijk. Op die manier konden nog veel meer Rotterdammers genieten van de buurtsoap. De gemeente Rotterdam (programma Voor Mekaar) ondersteunde dit plan en werkte hierin samen met de Coalitie Erbij Rotterdam, een samenwerkingsverband van partijen in de stad die eenzaamheid als belangrijk thema hebben omhelsd. Zij zagen in de video serie van Café de Kapenees een mooie manier om senioren uit de wijk bij elkaar te brengen om een gezellige middag te hebben.

- **OUDFIT (REPRISE)**

OUDFIT is een voorstelling over ouder worden mét en zonder gebreken. Over hoe je als oudere moet vechten om je staande te houden in een maatschappij die lijkt ingericht op jong, hip en snel. De ontworsteling aan het stereotype dat bij jongeren bestaat over ouderen. OUDFIT laat zien dat een

spannend leven mogelijk is, ook als je de 70 gepasseerd bent. Ieder optreden eindigt in een feest waar gedanst en gesjant mag worden. In 2018 is *OUDFIT* in reprise gegaan en speelde in buurthuizen en zorgcentra. *OUDFIT* is ontstaan uit een groep van senioren muzikanten die wekelijks deelnamen aan de Open Studio Islemunda.

Jongerenlijn

Met onze jongerenlijn bereiken we echte 'Roffa' jongeren. Jongeren die ondanks een moeilijke start blijven strijden voor hun plek in de samenleving. RWT regisseur Hans Lein maakt dynamische, rauwe theatervoorstellingen samen met deze jongeren die herkenbaar zijn voor veel Rotterdamse jongeren, met name (VMBO) scholieren. In 2018 gingen twee schoolvoorstellingen in reprise: *#Lucky Girls* en *Me, Myself and I*.

- **Me, Myself and I (REPRISE)**

Hans heeft een jaar lang gewerkt met jongeren van verschillende culturen en op basis van hun meest indringende en persoonlijke verhalen maakte hij een voorstelling over de strijd die jongeren hebben tussen wie ze willen zijn, wie ze daadwerkelijk zijn en hoe ze door de maatschappij gezien worden. Speciaal voor scholen speelden we de voorstelling overdag en gaven workshops op basis van thema's van de voorstelling. Op verzoek van veel scholen hebben we ons educatieve aanbod uitgebreid om zoveel mogelijk aan de vraag van de scholen te voldoen. In 2018 speelden we deze zeer succesvolle voorstelling door, parallel aan de muziektheatervoorstelling *#Lucky Girls*.

- **#Lucky Girls (REPRISE)**

#LuckyGirls is een bruisende muziektheatervoorstelling die gaat over tieners die in de knoop zitten met hun geloof, hun achtergrond en de westerse wereld waarin ze wonen. Ze willen trouw zijn aan hun cultuur maar tegelijkertijd hebben ze dromen en wensen die niet altijd daarmee stroken. De voorstelling wordt gespeeld door drie semi-professionals die zich kunnen herkennen in dit thema en deze zelf ook aan den lijve hebben ondervonden. Vooraf aan de voorstelling zijn er interviews afgenomen met basisschool leerlingen van de bovenbouw om het thema te verkennen en uit te diepen. Parallel aan de voorstelling bieden we workshops en debatten aan waarin we verder ingaan op het thema van de voorstelling. Hierbij werkten we nauw samen met De Integratietour van de gemeente Rotterdam.

Nieuwe makerslijn

Met onze Nieuwe Makerslijn willen we jong regietalent ondersteunen bij het maken van hun eigen voorstelling, en daarmee community theater in Nederland verder laten evolueren in haar methodiek en esthetiek. Er zijn binnen Nederland steeds meer jonge makers geïnteresseerd in community theater en het sociaal artistieke maakproces. We merken echter ook dat de kennis hierover binnen de kunstvakopleidingen summier is en dat het community arts proces zoveel facetten heeft dat het voor een opleiding (die niet alleen op community arts gericht is) onmogelijk is om hierin compleet te zijn. Om die reden hebben we besloten een doorlopende Nieuwe Makerslijn te ontwikkelen die wordt geleid door onze huisdramaturg en ICAF programmeur Jasmina Ibrahimovic en waarbinnen we jong regie-talent de kans geven binnen een jaar onder onze vleugels een community theatervoorstelling te maken. Zij ervaren voor het eerst wat het betekent om een community theatervoorstelling te maken en tegelijkertijd leren zij ons om op een frisse manier te kijken naar ons werk. De nieuwe makers brengen nieuwe vormen mee, hebben nu nog ruimte om te experimenteren, en vaak minder last van disciplinaire scheidslijnen of methodieken waar wij gewend zijn mee te werken. Binnen de Nieuwe Makerslijn willen we niet alleen de begeleiding doen van de jongere regisseurs, maar het gesprek over de esthetische en ethische kwaliteit voeren met mede-professionals die al lang in het vak zitten, met docenten van kunstvakopleidingen en jonge makers zelf. In 2018 waren er twee nieuwe stage

gabriël
2019

producties, ontwikkelden we samen met Islemunda een Nieuwe Makersfestival, en organiseerden we een nationaal debat over de esthetiek van community theater anno nu.

- **The Noise, stageproductie (NIEUW)**

Jonge theatermaker Mahfoud Mokaddem zat in 2018 in zijn afstudeerjaar van de theatermakersopleiding aan het Fontys Hogeschool voor de Kunsten in Tilburg. Hij benaderde het Rotterdams Wijktheater met het idee om een voorstelling te maken waarin *spoken word* wordt getheatraliseerd. Daarnaast wilde hij teruggrijpen naar zijn eigen verleden en een voorstelling maken met zijn jeugdvriend Amar. Mahfoud en Amar zijn samen opgegroeid in een portiekflat in Dordrecht, maar vinden zichzelf anno 2018 op hele verschillende plekken terug. Amar is beveiligder van een Coffeeshop en worstelt nog steeds met zijn positie in de maatschappij. Mahfoud, daarentegen, studeert af aan een kunstvakopleiding, en wordt binnen de theaterwereld onthaald als 'nieuw bicultureel talent'. In nauwe samenwerking gingen de twee jeugdvrienden het verhaal van een Marokkaanse jongen uit een portiekflat in een achterbuurt vertellen. Een verhaal over een jongen die Amar of Mahfoud zelf hadden kunnen zijn of van binnen nog steeds zijn.

- **It's Partly Me, stageproductie (NIEUW)**

Jordy Dik studeerde in 2018 af aan de docent dansopleiding aan Codarts in Rotterdam. We hebben met Jordy in verschillende fases van zijn opleiding samengewerkt sinds hij in het eerste jaar van zijn opleiding ons tijdens het ICAF al opviel. In 2018 maakte Jordy zijn allereerste eigen dansvoorstelling *It's Partly Me* onder de vleugels van het RWT. De voorstelling werd gespeeld door drie net afgestudeerde danseressen en hun eigen vaders (die geen dansers zijn van beroep). De voorstelling ging over de relatie tussen vader en dochter, over de kloof die kan ontstaan tussen vader en kind als het kind een wereld in gaat waar de ouder niet meer in mee kan. Een voorstelling over de liefde tussen een vader en een dochter, maar ook over hoe hartverscheurend het is als je je kind los moet laten en hoe verstikkend het kan zijn voor het kind als dat de ouder niet goed lukt.

- **Het NWE MKRS festival & debat**

Van woensdag 6 t/m vrijdag 8 juni 2018 presenteerden we de stagevoorstellingen voor een breed publiek in Islemunda tijdens het NWE MKRS festival. Daarvoor bundelden we de krachten met de Nieuwe makerslijn van Islemunda. De Nieuwe Makerslijn van Islemunda verschilt met die van ons omdat wij werken met 4^e jaar theatermakers die van een theatervakopleiding komen en community arts regie willen leren. Islemunda richt zich met hun nieuwe makers op de urban arts makers die vaak autodidact zijn en op zoek zijn naar een podium waar ze hun materiaal kunnen uitproberen en ontwikkelen. Wij vonden het waardevol om deze twee nieuwe makerslijnen aan elkaar te verbinden tijdens een festival waarin voorstellingen getoond werden van nieuw talent op het gebied van community theater en urban arts.

Binnen het festival, op donderdag 7 juni, organiseerde Jasmina vanuit het RWT een debat rondom de esthetische kwaliteit van community theater. Aanwezigen waren ervaren collega's uit het veld uit andere delen van Nederland (o.a. Stut Theater uit Utrecht, PeerGrouP uit Drenthe), docenten van kunstvakopleidingen (o.a. Toneelschool Maastricht, Fontys Tilburg, ArteZ Zwolle en Arnhem) en andere professionals (o.a. LKCA) en studenten.

International Community Arts Festival (ICAF)

Eens in de drie jaar organiseert het Rotterdams Wijktheater het grootste en meest internationale community arts festival ter wereld: het ICAF. Het laatste ICAF vond plaats eind maart/begin april 2017. Daarom stond 2018 in het teken van het produceren van een documentaire en fotoboek van het festival van 2017. Daarnaast organiseert het ICAF tussen de festivals door andere activiteiten die de internationale community arts wereld versterken. In 2018 organiseerden we een Summer School in Barcelona i.s.m. het Grec Festival.

- **ICAF 2017 fotoboek & film**

Afgelopen ICAF werkten we met Kevin Ryan (Charnwood Arts, Verenigd Koninkrijk) als officiële ICAF-huisfotograaf. Samen met zijn vriendin en collega Liao Yun Ching (uit Taiwan) slaagden ze er in het ICAF op een prachtige manier vast te leggen in foto's. In januari 2018 reisden Anamaria Cruz (projectleider ICAF) en Jasmina Ibrahimovic (programmeur ICAF) naar Engeland om samen met Charnwood Arts te werken aan een ICAF fotoboek. Het boek werd begeleid door korte artikelen en teksten waarin we op het festival reflecteerden. Naast Kevin en Yun Ching werkten we samen met Chris McAlinden Byrne (Pillarpix) uit Noord-Ierland, die in 2011 zelf op het ICAF met een voorstelling geprogrammeerd stond. Hij bracht zijn eigen filmploeg mee om een documentaire te maken over ICAF-7. Het ICAF boek en documentaire zijn in de zomer van 2018 tijdens de Summer School officieel gepresenteerd.

- **ICAF Summer School in Barcelona**

De tweede ICAF Summer School vond plaats van 22 t/m 27 juli 2018 in Barcelona. De Summer School was onderdeel van het Grec Festival en vond plaats in Sala Beckett in de wijk Poblenou. Community art maker en curator Eva García – die al meer dan 15 jaar in Barcelona woont en werkt - had vanuit de gemeente Barcelona de opdracht gekregen om de community arts praktijk in deze stad een kwalitatieve impuls te geven. Ze nodigde het ICAF uit om een Summer School te organiseren in Barcelona en zo bij te dragen aan de kwaliteitsimpuls van community art in Spanje/Catalonië. Een grote investering kwam van het befaamde Grec Festival dat het grootste podiumkunstenfestival van Spanje is die de Summer School programmeerden als onderdeel van hun festival. In drie modules kregen ervaren professionals, jonge kunstenaars en studenten de mogelijkheid om te leren van inspirerende kunstenaar-facilitators van over de hele wereld. In de module van Dr. Sheila Preston (Engeland) kregen professionals de kans om op hun werk te reflecteren, het in een andere context te plaatsen en het op de beste manier aan anderen te presenteren. Jonge kunstenaars en studenten kregen de kans om te leren van ervaren makers in de modules van Allison Orr and Krissie Marty (Forklift Danceworks, Verenigde Staten) en Jorge Vargas (Teatro Linea de Sombra, Mexico). RWT makers waren mee naar Barcelona om zelf ook nieuwe inspiratie op te doen. We kijken terug op een zeer geslaagde week.

Incidentele projecten

REACT

Het Rotterdams Wijktheater was van 2016 t/m 2018 partner in een Europees project met betrekking tot vluchtelingen. Het project *Refugee Engagement and integration Through Community Theatre* werd uitgevoerd met theatergroepen uit Engeland (ACTA, Bristol) en in Italië (*Centro per lo Sviluppo Creativo Danilo Dolci*, Sicily). Het doel van het project was om te onderzoeken hoe community theater ingezet kan worden bij het contact maken met vluchtelingen die (in ons geval) naar Rotterdam komen. Kan community theater hen helpen bij het leren van taal, integratie en het vinden van een plek in de samenleving? In het project was het voor ons van belang dat we leren van elkaar. Dat deden we op lokaal niveau door met Syrische vluchtelingen te werken en met hen te zoeken wat community theater voor hen kan betekenen. Internationaal wilden we leren van de ervaringen van de projecten in zowel Nederland als Engeland en Italië.

- **Kom terug (theatrale presentatie) (NIEUW)**

Na een periode van ruim een jaar presenteerden we in maart 2018 een documentaire over het REACT proces en maakten we een korte voorstelling met een aantal nieuwkomers in Rotterdam. Met enkele van hen (degene die een verblijfsvergunning hadden) konden we vervolgens naar Bristol reizen om een aangepaste versie van de voorstelling opnieuw te tonen tijdens het REACT festival daar.

Gerwin
8.9

Eenmaal in Nederland terug beseften we ons nog meer dat we prachtig materiaal en een stabiele en mooie groep spelers bestaande uit nieuwkomers hadden, die we niet wilden laten vallen na 'ons' onderzoek. We besloten daarom de korte voorstelling die we maart hadden gemaakt als startpunt te gebruiken voor een nieuw proces en een nieuwe theatervoorstelling. Vanaf het nieuwe seizoen in september 2018 werkten we met deze groep, aangevuld met nieuwe spelers bestaande uit nieuwkomers en Nederlanders, verder aan een theatervoorstelling die in december 2018 in première ging in Islemunda; Toen/Wij/Nu/Zijn.

- **TOEN / WIJ / NU / ZIJN (NIEUW)**

Deze voorstelling nam het publiek mee langs verschillende ruimtes in ons theater, waar verhalen van mensen van over de hele wereld verteld werden. Wat brengt deze mensen hier en waar komen zij vandaan? Het werd een voorstelling over herinneringen en toekomstdromen. Over aankomen in Rotterdam na een reis van 2 of 12.000 kilometer, over ieders individuele reis, over onze gezamenlijke, universele reis.

- **Als Zand Verstuift (NIEUW)**

In 2016 benaderde Theater De Vaillant ons om met een groep jonge moeder uit de Schilderswijk te gaan werken en mogelijk een theatervoorstelling met ze te maken aan de hand van de RWT methodiek. Op dat moment liep er een getalenteerde jonge maakster – Liselot van de Geer - bij ons stage die in 2017 zou afstuderen, en wij vonden deze opdracht een mooi vervolg in haar ontwikkeling als community theatermaker. Onder begeleiding van RWT ging Liselot aan de slag met MotherHood in de Schilderwijk in Den Haag. Daaruit kwam de eerste voorstelling 'Vandaag vliegt de tijd' die ontzettend goed werd ontvangen. Liselot was erin geslaagd een prachtige artistieke vertaalslag te maken met deze jonge moeders en ons een inzicht te geven in hun leven en kracht.

In 2018 maakte Liselot opnieuw in opdracht van de Vaillant en onder begeleiding van het RWT een tweede voorstelling in de lijn van MotherHood. In deze tweede theatervoorstelling vertellen vier verschillende vrouwen, vanuit vier verschillende windstreken, op fragmentarische wijze hun verhaal. Allen hebben verschillende roots, spreken een andere taal en zijn opgegroeid met andere normen en waarden. In deze voorstelling volg je hun reis door de tijd. De omgeving van verleden, heden en toekomst die ze gemaakt hebben tot wie ze nu zijn.

TALENTONTWIKKELING en CULTUUREDUCATIE

Cultuur is niet iets dat het RWT aan mensen 'onderwijst'. Want over wiens cultuur hebben we het? Wel laten wij ons publiek kennismaken met de diversiteit aan culturen in de stad.

Omdat het Rotterdams Wijktheater continu werkt met spelersgroepen die nog nooit eerder op het toneel hebben gestaan, is cultuureducatie als vanzelf ingebed in onze methodiek. Daarnaast bieden we voor onze jongerenvoorstellingen – veelal op verzoek van de scholen - workshops en nagesprekken aan.

Talentontwikkeling daarentegen is een tak waar we veel actiever stappen in hebben gezet in 2018. Binnen Women Connected zijn we begonnen met een 'peergroup' van vrouwen die zich verder ontwikkelen op verschillende vlakken, van theater tot aan productie of communicatie. Veel van hen ontdekken hier welke talenten ze nog meer hebben naast dat van moeder en huisvrouw.

Onze Open Studio Islemunda op dinsdagavonden trekt steeds meer mensen van alle leeftijden uit IJsselmonde en daarbuiten die een vervolgstap willen zetten in hun kunstbeoefening, maar niet goed weten op wat voor manier. Deelnemers stromen door naar andere podia, of maken een voorstelling en sommigen vinden het fijn om elke week te komen zonder enige vorm van druk. Met onze Nieuwe Makerslijn richten we ons – zoals eerder aangegeven - op talentontwikkeling van jonge theatermakers: 4e jaars theaterstudenten die geïnteresseerd zijn in community arts en die onder onze begeleiding een afstudeervoorstelling maken en proeven wat dit vak nu echt inhoudt. Voor ons is het belangrijk om de nieuwe generatie community theatermakers te helpen ontwikkelen. Daarnaast

begeleiden we zeer getalenteerde Rotterdamse jongeren (autodidacten) die in onze jongerenvoorstellingen hebben gespeeld naar een vervolg in hun professionele carrière o.a. in het maken van een eigen voorstelling.

SAMENWERKINGEN

De makers van het RWT zoeken altijd naar thema's die voor een stad als Rotterdam een maatschappelijke urgentie hebben. Dit is alleen maar toegenomen sinds dat we de nieuwe manier van werken hebben aangenomen. Om dicht op de urgentie te zitten, werken we samen met mensen die direct of indirect een relatie hebben tot zo'n thema. Door op deze manier voorstellingen te maken zijn we altijd op zoek naar samenwerkingsverbanden en partners uit andere disciplines dan die van ons, niet omdat dit moet maar omdat we dit noodzakelijk en inspirerend vinden. Zo werken we voor ons project rond om armoede samen met organisaties die zich bezig houden met armoede bestrijding in Rotterdam, van kleine organisaties in de wijk tot de voedselbanken met regionale functie, maar ook met de afdeling schuldenaanpak en armoede van de gemeente Rotterdam. En voor Women Connected werken we heel veel samen met de sociale sector, met Dock, met vrouwenstudio's en vrouwengroepen die om allerlei redenen - ontmoeting, empowerment, naailessen, De Tegenprestatie, danslessen etc. samenkomen.

Naast maatschappelijke partners werken we ook samen met andere culturele organisaties, met name op Zuid, zoals Theater Walhalla, Theater Zuidplein, Verhalenhuis Belvedere. Maar ook buiten de stad werken we graag met organisaties die onze visie (deels of helemaal) met ons delen, zoals De Vaillant in Den Haag.

MARKETING: VERGROTEN EN VERBREDEN PUBLIEKSBEREIK

Marketing zit door onze hele organisatie verweven. Ons startpunt is het bereiken van nieuwe publieksgroepen en alles is daarop gericht: van het type productie dat we maken, de inhoud van de voorstelling, de mensen die eraan meedoen, waar we spelen, hoe laat we spelen en natuurlijk ook de middelen, methodes en media die we inzetten om dat publiek te werven.

Dat nieuwe publiek bestaat uit een grote diversiteit aan mensen en om die reden werken we met een zeer brede marketingmix, die loopt van de hedendaagse digitale media (vooral om jongeren te bereiken), via de traditionele middelen als affiches, flyers, persberichten, mailingen, het opbouwen van een netwerk van professionals in de diverse wijken die onze ambassadeurs zijn, tot 'outreach' de hoogst persoonlijke benadering van nieuwe publieksgroepen door deze in hun eigen wijk op te zoeken en te vertellen over ons werk.

Maar we bekijken ook per type voorstelling en doelgroep wat geschikte 'instrumenten' zijn om in te zetten.

Maar welke doelgroep we ook willen bereiken, het is cruciaal dat we naar buiten gaan en persoonlijk een bezoek brengen aan organisaties, communities en mensen voor wie wij de voorstellingen maken. Deze zogeheten Outreach is ons belangrijkste wervingsmiddel: het opbouwen en onderhouden van relaties via een persoonlijke benadering. Door mensen persoonlijk te vertellen over ons werk, weten we hen geleidelijk aan te laten bewegen richting voorstellingsbezoek.

Omdat we ons werk richten op uiteenlopende doelgroepen, is onze publiekssamenstelling al zeer breed en divers gemeten naar leeftijd, sociale afkomst en culturele afkomst. Doordat wij voorstellingen maken in nauwe samenwerking met de bewoners afkomstig uit verschillende wijken, beweegt de samenstelling van onze spelersgroepen en ons publiek bijna als vanzelfsprekend mee met de veranderende bevolkingssamenstelling van de stad. Dit is zo intrinsiek verbonden met onze werkwijze en missie, dat wij hier wij hier geen apart beleid of doelstelling voor hoeven te formuleren.

De omvang van ons publiek verschilt per jaar. Omdat we veelal spelen in de wat kleinere accommodaties, zoals in een stadsbus, een huis van de wijk, in de klas, het verzorgingstehuis of kleine

zaal van een van de Rotterdamse Theaters, is de capaciteit van die plekken beperkt. Maar waar we ook spelen: de zaal zit vol en zorgen we er altijd voor de de zaalcapaciteit zo goed als volledig mogelijk te benutten.

PRESTATIES

In ons jaarplan 2018 gaven we aan 3 nieuwe producties uit te brengen en 2 voorstellingen in reprise te nemen. Het aantal voorstellingen stelden we op 45 en het aantal bezoekers op 4500.

Deze prestaties hebben we in 2018 in alle opzichten ruimschoots behaald. Maar liefst 9 nieuwe producties hebben we uitgebracht en 5 reprises. Daarnaast hebben we ook meer publiek bereikt dan we hadden ingeschat. We hebben geen onderzoek gedaan naar de herkomst van onze bezoekers. Omdat we een groot deel van de tijd spelen in accommodaties of voor organisaties die niet werken met een digitaal reserveringssysteem, kunnen we dit soort gegevens niet met één druk op de knop uitdraaien. Wij kunnen die gegevens alleen verkrijgen door het publiek bij de voorstelling persoonlijk naar hun herkomst te vragen en daar ontbreekt ons de tijd en de mankracht voor. Maar omdat we ons publiek over het algemeen vrij persoonlijk benaderen en werven, kunnen we wel inschatten dat het overgrote deel van het publiek uit Rotterdam komt.

Omdat we een aanzienlijk deel van onze voorstellingen spelen op basis van uitkoop, hebben we geen zicht op hoeveel bezoekers betalen/niet betalen. Alleen locaties als Islemunda, Theater Zuidplein en Theater Rotterdam (met een goed kassasysteem) kunnen ons daarvan een overzicht geven. Maar bij voorstellingen in huizen van de wijk of andere wijkaccommodaties kunnen we dat niet achterhalen.

Afrekenbare prestaties productie instellingen

Prestaties	Per jaar
Aantal producties	9
Aantal presentaties	79
Waarvan presentaties in Rotterdam	66

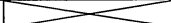
Kengetal bezoeken & specificatie publieksbereik naar herkomst

Verslagjaar	2018
-------------	------

Bezoekersinformatie totaal (inclusief Rotterdam)

	Jaarplan	Jaarverslag
Totaal aantal bezoeken per jaar ¹	4500	5186
Waarvan aantal betalende bezoeken ²	nvt	nvt
Waarvan aantal bezoeken in schoolverband ³	1000	1785

Bezoekersinformatie in Rotterdam

	Jaarplan	Jaarverslag
Totaal aantal bezoeken per jaar <i>in Rotterdam</i> ¹	4500	4325
Waarvan aantal betalende bezoeken <i>in Rotterdam</i> ²	nvt	nvt
Waarvan aantal bezoeken in schoolverband <i>in Rotterdam</i> ³	1000	1365
<i>Herkomst bezoekers in Rotterdam (excl. bezoeken in schoolverband)</i> ⁴		
Waarvan aantal woonachtig in Rotterdam		schatting 95%
Waarvan aantal woonachtig in de regio Rotterdam		schatting 5%
Waarvan aantal woonachtig in overige delen van Nederland		0%
Waarvan aantal woonachtig in het buitenland		0%

BEDRIJFSVOERING

Het RWT had begin in 2018 zeven mensen (4,7 fte) in vaste dienst en drie (1,7 fte) in tijdelijke dienst. De organisatie bestond uit:

	RWT	ICAF	Islemunda
algemeen directeur/zakelijk leider	0,8 fte	0,1	---
artistiek leider/regisseur	1,0 fte	---	---
regisseur	0,3 fte	---	---
regisseur	0,6 fte	---	---
regisseur extra project	0,6 fte	---	---
dramaturg	0,4 fte	---	---
acquisitie/publiciteit	1,4 fte	---	---
projectleiding ICAF	---	0,5 fte	---
programmering ICAF	---	0,2 fte	---
programmering/publiekswerving	---	---	0,3 fte

Daarnaast werken we met een groot aantal free lancers voor theatertechniek, coördinatie Open Studio Islemunda, productie, regie assistentie, regie, en is de artistiek directeur van het ICAF voor 1 dag in de week gedetacheerd door de Universiteit Utrecht.

Met de nieuwe manier van werken die we de afgelopen jaren zijn gaan hanteren, bleek onze organisatie meer en meer onder druk komen te staan. De oude structuur ging aan alle kanten wringen en was niet meer toereikend om de verschillende programmalijnen volwaardig te kunnen ondersteunen. Om die reden hebben we eind 2018 besloten een organisatie advies bureau in te schakelen om de organisatie door te lichten en met een voorstel te komen voor een nieuwe organisatie structuur.

Tegelijkertijd had een aantal medewerkers in de loop van het jaar aangegeven van werk te willen veranderen al dan niet buiten of binnen het RWT. En in oktober kondigde de directeur aan dat ze per 1 december een andere (part time) baan had en haar werkzaamheden nog een aantal maanden voor 0,4 fte bij het RWT zou voortzetten, zodat er tijd was om het organisatie onderzoek en -advies af te wachten en op basis daarvan een opvolger te zoeken. Door dit vertrek en dat van de andere medewerkers ontstaat er ook binnen de organisatie ruimte om –in afwachting van het organisatie advies – de vrijkomende fte's in 2019 anders in te zetten.

Sinds 2007 werken wij met een Raad van Toezicht volgens de code Cultural Governance.

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT STICHTING ROTTERDAMS WIJKTHEATER (RWT) 2018

De Raad van Toezicht is als intern toezichthoudend orgaan verantwoordelijk voor en belast met de volgende taken:

- houden van toezicht op en evaluatie van het beleid van het Bestuur en de algemene gang van zaken binnen het RWT
- functioneren als adviseur en klankbord voor het Bestuur
- uitoefenen van het werkgeverschap met betrekking tot het Bestuurslid
- benoeming en ontslag Bestuur
- invulling statutaire toezicht- en goedkeuringsrechten
- nemen van strategisch belangrijke besluiten
- regelen van de eigen werkzaamheden
- afleggen van verantwoording over de wijze waarop de Raad van Toezicht invulling geeft aan zijn toezichthoudende rol
- verlenen van decharge aan het Bestuur

Toezicht en advisering

In de verslagperiode heeft de Raad van Toezicht een zestal vergaderingen gehouden waar zij met het Bestuur de algemene gang van zaken en specifieke ontwikkelingen binnen het RWT heeft besproken. Het overleg en de advisering hebben onder meer betrekking gehad op de volgende onderwerpen:

- Jaarverslag en jaarrekening 2017
- Aanpassing meerjarenbegroting
- Verslag van de externe accountant
- Begroting en jaarplan 2019
- Halfjaarcijfers 2018
- Activiteiten 2018/2019

(Statutaire) goedkeuringsbesluiten

Alle statutair te nemen goedkeuringsbesluiten zijn door de Raad van Toezicht genomen, te weten de jaarrekening en jaarverslag 2017, de begroting en het jaarplan 2019 alsmede de verlening van decharge aan het bestuur.

Daarnaast is in het verslagjaar de relatie met de accountant aan de orde geweest. Het accountantsbureau verzorgt zowel de administratie als de accountantscontrole van de organisatie. Dit is een ongewenste situatie. Besloten is de overeenkomst met het accountantsbureau voor de accountantscontrole te beëindigen per 01.01.2019. Inmiddels zijn er offertes voor accountantscontrole ontvangen. Echter was er aan het eind van het verslagjaar nog geen nieuwe accountant benoemd.

Bij geen van de door Raad goedgekeurde besluiten was sprake van tegenstrijdige belangen.

Overleg met en advisering van het Bestuur

Het overleg met het Bestuur vond plaats in de vergaderingen van de Raad van Toezicht. De vergaderingen werden bijgewoond door de bestuurder en de artistiek leider. Daarnaast vond er frequent tussentijds overleg plaats tussen de bestuurder en de voorzitter van de Raad van Toezicht. Op verzoek van de bestuurder hebben enkele leden van de Raad de bestuurder op een aantal specifieke onderwerpen geadviseerd. Het overleg tussen het Bestuur en de Raad van Toezicht had een open en constructief karakter.

Ontslag bestuurder

Met ingang van 1 december 2018 heeft de bestuurder een andere betrekking aanvaard. Om de periode tot aanstelling van een nieuwe bestuurder zo soepel mogelijk te laten verlopen is overeengekomen dat de bestuurder nog een aantal maanden voor 2 dagen per week in dienst blijft.

Bezoldiging

De bezoldiging van de bestuurder van het RWT wordt jaarlijks door de Raad vastgesteld en is conform de WNT. De Raad volgt voor de vaststelling van de bezoldiging de richtlijn van de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten. Deze richtlijn is gebaseerd op de CAO Theater.

Belangrijk criterium voor de bepaling van het salaris van de bestuurder is daarbij de omzet/het subsidiebedrag van de organisatie.

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden **geen** bezoldiging. Wel wordt jaarlijks een onkostenvergoeding van € 250,-- uitgekeerd.

Samenstelling Raad van Toezicht

Eind 2018 zal de samenstelling van de Raad van Toezicht wijzigen.

De heer Joris Bak heeft zijn lidmaatschap per 01.01.2019 noodgedwongen opgezegd omdat hij door het aanvaarden van een andere functie veel in het buitenland vertoeft.

Inmiddels is de zoektocht naar een vervanger gestart.

De voorzitter, de heer John Tammel, is per 01.01.2019 aftredend en niet hernoembaar. Gelukkig zijn wij in staat geweest een goede opvolger te vinden. Met ingang van 17.12.2018 is mevrouw Peggy Wijntuin tot lid van de Raad van Toezicht benoemd. Zij zal vanaf 1 januari 2019 het voorzitterschap op zich nemen.

Eind 2018 bestaat de Raad uit de volgende leden:

- De heer Carlo Balemans, lid
- De heer Joris Bak, lid
- Mevrouw Corrine Oudijk, lid
- Mevrouw Karin van Wingerden, lid
- De heer John Tammel, voorzitter
- Mevrouw Peggy Wijntuin (per 17.12.2018)

Nevenfuncties leden Raad van Toezicht in 2018

John Tammel	: geen
Carlo Balemans	: Dirigent, componist, docent Codarts, soundtrip maker
Joris Bak	: Directeur Mangrove
Corrine Oudijk	: Voorzitter Stichting SOL Voorzitter Vrienden Kinderboerderij de Kraal Penningmeester PvdA afdeling Kralingen Crooswijk Lid bestuur Piet Roovers Woon-werkplaats voor oudere kunstenaars
Karin van Wingerden	: Communicatieadviseur Vastgoed Lid bestuur VVE Fenix 1, ondersplitsing 1
Peggy Wijntuin	: Adviseur Hogeschool Rotterdam Bestuurslid CPRW Presentator Radio Stanvaste

De leden van de Raad hebben **geen** nevenfuncties die niet verenigbaar zijn met hun toezichthouderschap binnen het RWT.

Nevenfuncties bestuurder in 2018

Heleen Hameete	: Penningmeester bestuur Theatergroep Hotel Modern Lid Raad van Toezicht Art Studio Hoogvliet Lid bestuur Theater De Vaillant, tot 01-04-2018 Penningmeester bestuur Stichting Kambengo, tot 01-07-2018
----------------	--

TOELICHTING OP DE JAARREKENING

De jaarrekening van het Rotterdams Wijktheater is opgebouwd uit baten en lasten voor de producties van het RWT die onder het cultuurplan van de gemeente Rotterdam vallen en voor het ICAF dat onder het cultuurplan van het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) valt. We hebben deze baten en lasten zoveel mogelijk uitgesplitst naar het RWT en het ICAF, zodat het voor zowel de gemeente als voor het FCP helder is welke baten en lasten betrekking hebben op de producties en op het ICAF.

We hadden in onze begroting voor 2018 gerekend op een tekort van € 12313, dat we konden opvangen vanuit onze bestemmingsreserve voor projecten. In de begroting was geen rekening gehouden met een eventueel accrès. Dat accrès kwam er wel, waardoor we het tekort in 2018 hebben kunnen beperken en we slechts € 4505 uit de bestemmingsreserve hebben hoeven aanwenden. Dit is een mooi resultaat, zeker gezien het feit dat we in 2018 substantieel meer producties en speelbeurten hebben gerealiseerd dan in aangegeven in ons jaarplan.

Over de gehele linie zijn de inkomsten en uitgaven van onze theaterproducties gestegen. Dit komt doordat we in 2018 meer producties hebben uitgebracht én gespeeld dan gepland en begroot. Tegenover de extra kosten die dat met zich meebracht staan ook weer extra inkomsten vanuit particuliere fondsen en vanuit Theater De Vaillant voor de detachering van een regisseur voor een productie in De Schilderwijk. Ten opzichte van 2017 zijn de kosten en baten van 2018 lager. Dit heeft te maken met het feit dat in 2017 het driejaarlijkse ICAF plaatsvond.

balans

Activa

De liquide middelen zijn iets afgenomen t.o.v. 2017. Dit heeft te maken met het feit dat we veel toeleggingen hebben van particuliere fondsen voor projecten die in 2018 zijn gedaan. Steeds meer fondsen gaan pas over tot uitbetaling als het project grotendeels of geheel is afgerond. Dat betekent dat wij veel moeten voorfinancieren. Voorjaar 2019 kunnen we van zo'n 5 projecten de inhoudelijke en financiële verslagen gaan indienen, waarna in de loop van 2019 de feitelijke betaling zal plaatsvinden. De nog uitstaande fondsbijdragen zijn in de jaarrekening opgenomen bij de overage vorderingen.

Passiva

Zoals elk jaar vinden er weer wat mutaties plaats in de bestemmingsreserves. Omdat het project REACT in 2018 is afgerond valt de reserve hiervan volledig vrij. Voor de Open Studio van Islemunda hebben wij een projectbijdrage van € 7200 vooruit ontvangen. Dit bedrag wordt in 2019 aangewend en is derhalve als bestemmingsreserve opgenomen.

exploitatierekening

Opbrengsten

Directe opbrengsten

Omdat we in 2018 aanzienlijk meer voorstellingen hebben gespeeld dan gepland en begroot hebben we verhoudingsgewijs ook meer publieksinkomsten gehaald. Omdat we bij nader inzien geen kerstvoorstelling in co-productie met Theater Walhalla hebben uitgebracht hebben we ook geen sponsorinkomsten vanuit die productie gegenereerd.

Indirecte opbrengsten

De indirecte opbrengsten zijn aanzienlijk hoger dan begroot. De opbrengst 'doorberekende kosten' bestaat o.a. uit opbrengst verhuur van onze studio. De opbrengst uitleen personeel betreft de regie van een van onze free Lance regisseurs van een productie met jonge moeders in opdracht van Theater De Vaillant. Het honorarium van deze regie hebben we volledig aan de Vaillant doorberekend.

*Gert
8/9*

Bijdragen uit private middelen

Deze zijn hoger dan begroot, omdat we voor bijna alle producties (OUDfit, Lucky Girls, De Open Studio, Toen/wij/nu/zijn) extra subsidie hebben gekregen van particuliere fondsen.

Lasten

Beheerslasten personeel

Deze zijn iets lager dan begroot omdat de algemeen directeur per 1 december minder is gaan werken en omdat een van de publiciteitsmedewerkers per 1 september haar ene dag voor publiciteit heeft teruggegeven. Deze dag hebben we doorgeschoven naar een free lance medewerkster voor het project Stille Heldinnen Disco XL.

Beheerslasten materieel

Geen specifieke opmerkingen.

Activiteitenlasten personeel

De loonkosten voor Techniek zijn lager uitgevallen dan begroot. In het begrote bedrag zit nog een bedrag van € 10.000 aan honorarium voor een free lance technicus. In de afrekening valt dit bedrag onder de kop 'free lancers'.

De post 'free lancers' is veel hoger dan begroot, omdat we in 2018 veel van de extra projecten en speelbeurten hebben uitgevoerd met inzet van free lancers. Deze hebben we weer kunnen betalen vanuit de bijdragen van particuliere fondsen en doorberekening van honoraria aan Theater De Vaillant.

Activiteitenlasten materieel

De productiekosten zijn iets hoger dan begroot. Dit valt te verklaren uit de verhoging van het aantal nieuwe producties in 2018.

De voorstellingskosten zijn ook hoger doordat we meer speelbeurten hebben gerealiseerd.